

kma·diplomacy

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ І GR-ПОЛІТИКИ

Economic Diplomacy & GR Politics

ДИСЦИПЛІНА:

**ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ.
СВІТОВА ПОЛІТИКА І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ
СУЧАСНОСТІ**

галузь знань:

С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальності:

С 1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»

С 2 «Політологія»

освітня програма:

«Економічна дипломатія і GR-політики»

СИЛАБУС

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПРОЦЕСИ. СВІТОВА ПОЛІТИКА І ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ

спеціальності: С 1 «Економіка та міжнародні економічні відносини», С 2 «Політологія»

1. ОBOB'ЯЗKOBІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ТА ПРАКТИКА

Обов'язкова освітня компонента

ВИКЛАДАЧ:

НАГОРНЯК Тетяна Леонтіївна

доктор політичних наук, професор

e-mail: t.nagornyak@ukma.edu.ua

ОЗАДОВСЬКИЙ Ігор Борисович

Старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти

e-mail: i.ozadovskyi@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Загальний обсяг годин – 150 год. / 5 ECTS

з них:

- Лекційних – 28 год.
- Семінарських – 28 год.
- Самостійна робота – 94 год.

Семестр викладання:

1-й

Форма підсумкового оцінювання:

екзамен

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Курс «Політичні інститути і процеси. Світова політика і політичні системи сучасності» є обов'язковою навчальною дисципліною, що спрямована на формування системи знань і практичних навичок щодо функціонування сучасних політичних систем, інститутів та інституцій, закономірностей політичних процесів і трансформації світового порядку. Розглядаються ключові моделі політичних систем, механізми формування політичних еліт, особливості політичного лідерства в умовах невизначеності, а також інструменти прикладного політичного аналізу соціально-політичних процесів у світі та Україні.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів знань і професійних компетентностей, необхідних для ухвалення обґрунтованих рішень у галузі публічної політики та економічної дипломатії, критичної оцінки політичних процесів і функціонування інститутів на національному та міжнародному рівнях, а також прогнозування розвитку політичної ситуації, аналізу варіантів дій та оцінки потенційних ризиків і наслідків політичних рішень.

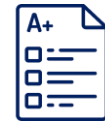
Курс орієнтований на розвиток здатності інтегрувати політологічні знання з інструментами міжнародних відносин, дипломатії та GR для ефективної взаємодії з державними, міждержавними та корпоративними структурами в умовах швидких глобальних змін.

Особливий акцент робиться на взаємозв'язку політики та економіки, ролі держави, міжнародних організацій і корпоративних акторів у формуванні політичних рішень, а також на практиках урядових і неурядових комунікацій (Government Relations) на національному та міжнародному рівні.

Курс забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН 16, ПРН 17; ПРН 18; ПРН 20.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН16. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.</p>	<p>Лекції, семінари, практикуми, аналіз кейсів, робота з першоджерелами, «світове кафе»</p>	<p>Тести для оцінювання знань, оцінювання за критеріями презентацій і практичних завдань</p>
<p>ПРН17. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.</p>	<p>Лекції, семінари, групові дискусії, проектна робота, моделювання політичних процесів, аналіз сучасних кейсів.</p>	<p>Оцінювання за критеріями презентацій і практичних завдань</p>
<p>ПРН18. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.</p>	<p>Лекції, семінари, дебати, «світове кафе», моделювання політичних процесів, аналіз міжнародних і національних кейсів.</p>	<p>Оцінювання за критеріями презентацій і практичних завдань</p>
<p>ПРН20. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p>	<p>Лекції, семінари, групові дискусії, проектна робота, моделювання політичних процесів, аналіз сучасних кейсів.</p>	<p>Оцінювання за критеріями презентацій і практичних завдань</p>

Результати навчання (РН)	Теми							
	1	2	3	4	5	6	7	8
ПРН16. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН17. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН18. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН20. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	+	+	+	+	+	+	+	+

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

Тема заняття	Лекції	Семінари/ Практичні	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Політичні системи сучасності</i>			
Тема 1. Політика як соціальне явище. Інститути та інституції.	4	2	12
Тема 2. Особистість в сучасній політиці	4	4	12
Тема 3. Політичні системи сучасності	4	2	12
Тема 4. Політичні режими та ідеології сучасності	4	4	12
<i>Змістовий модуль 2. Світова політика і політичні процеси</i>			
Тема 5. Сучасний світопорядок і виборчі процеси в світі	4	2	12
Тема 6. Політичне лідерство та сучасні політичні еліти	4	2	12
Тема 7. Становлення політичних еліт в Україні	2	6	12
Тема 8. Сучасні політичні процеси. Суб'єктність і безсуб'єктність політики	2	6	10
Всього:	28	28	94

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:

№ з/п	Теми занять	Обсяг
Лекція 1.	Тема 1. Політика як соціальне явище. Інститути та інституції. 1.1. Зміст категорій «політика», «політична інституція», «політикум», «політичний інститут» та їх взаємозв'язок. 1.2. Засоби ведення політики. 1.3. Суб'єкт політики. Політичні актори та їх типи.	4 год.
Практикум 1.	Становлення політичної думки в історії людської цивілізації	2 год.
Лекція 2.	Тема 2. Особистість в сучасній політиці. 2.1. Політична соціалізація. 2.2. Політичні акції та інтеракції. 2.3. Політична поведінка: політична участь й абсентеїзм. 2.4. Рівні політичної участі та форми політичної діяльності. 2.5. Динаміка соціальної структури.	4 год.
Практикум 2.	Особистість в сучасній політиці та спроможність соціальних ліфтів за умов невизначеності	4 год.
Лекція 3.	Тема 3. Політичні системи сучасності. 3.1. Поняття, сутність, функції політичних систем. 3.2. Структура політичної системи. 3.3. Держава як центральний інститут політичної системи. 3.4. Територіально-адміністративний поділ країн. 3.5. Державний устрій. 3.6. Партиї та виборчі системи.	4 год.
Практикум 3.	Карта політичних систем світу	2 год.
Лекція 4.	Тема 4. Політичні режими та ідеології сучасності. 4.1. Феномен влади. Відмінність політичної та державної влади. 4.2. Ефективність, легітимність, легальність. 4.3. Політичні режими та їх різновиди. 4.4. Основні ідеологічні течії та їх еволюція.	4 год.
Практикум 4.	Криза легітимності та ерозія влади. Сучасні політичні режими світу.	4 год.
Лекція 5.	Тема 5. Сучасний світопорядок і виборчі процеси в світі 5.1. Зміст категорії «світопорядок». 5.2. Сучасний стан світопорядку. 5.3. Вплив виборчих процесів 2024 року на стан світопорядку. 5.4. Регіональні особливості виборів 2024 року.	4 год.
Практикум 5.	Трансформація світопорядку і наслідки для України.	2 год.

Лекція 6.	Тема 6. Політичне лідерство та сучасні політичні еліти. 6.1. Категорії «політичне лідерство», «еліта» та їх еволюція. 6.2. Основні теоретичні концепції елітизму. 6.3. Типи політичних еліт. Циркуляція еліт. 6.4. Теорії політичного лідерства. 6.5. Типи політичного лідерства.	4 год.
Практикум 6.	Сучасні політичні лідери. Когнітивна карта осей лідерства.	2 год.
Лекція 7.	Тема 7. Становлення політичних еліт в Україні. 7.1. Специфіка формування і функціонування політичної еліти в Україні. 7.2. Регіональна політична еліта. Специфіка складання регіонального виміру політики України. 7.3. Ключові фінансово-промислові групи.	2 год.
Практикум 7.	Формування когнітивної карти впливових публічних осіб України.	6 год.
Лекція 8.	Тема 8. Сучасні політичні процеси. Суб'єктність і безсуб'єктність політики. 8.1. Сучасні політичні процеси. 8.2. Суб'єктність і поняття безсуб'єктних процесів. 8.2. Моделювання соціально-політичних процесів сучасності.	2 год.
Практикум 8.	Суб'єктність і безсуб'єктність політики (світове кафе). Підсумкове заняття.	6 год.
	Модульна контрольна робота	
	Екзамен	

Змістовий модуль 1

Політичні системи сучасності

Практичне заняття № 1

Тема 1. Становлення політичної думки в історії людської цивілізації (2 год.)

Питання для обговорення:

- Тест для перевірки знань
- Групові презентації концепцій
- Дискусія за підсумками доповідей

Практичне заняття № 2

Тема 2. Особистість в сучасній політиці та спроможність соціальних ліфтів за умов невизначеності (4 год.)

Питання для обговорення:

- Дискусія: особистість у сучасній політиці та механізми політичної участі
- Аналіз кейсів: функціонування «8 ліфтів» Петерима Сорокіна у сучасних умовах
- Типи політичного протесту та їхні учасники у сучасному світі

Практичне заняття № 3

Тема 3. Карта політичних систем світу (2 год.)

Питання для обговорення:

- Порівняльний аналіз політичних систем сучасних держав
- Аналіз кейсів: вплив державного устрою та виборчої системи на політичні системи держав
- Дискусія: Гібридні режими як виклик світовій демократії

Практичне заняття № 4

Тема 4. Криза легітимності та ерозія влади. Сучасні політичні режими світу. (4 год.)

Питання для обговорення:

- Діагностика кризи легітимності та ерозії влади в сучасних державах
- Дискусія: Вибори в гібридних режимах – інструмент легітимації влади чи реальний механізм політичної конкуренції?
- Мапа ідеологій: візуалізація сучасного ідеологічного спектра у світовій політиці

Змістовий модуль 2 Світова політика і політичні процеси

Практичне заняття № 5

Тема 1. Трансформація світопорядку і наслідки для України (2 год.)

Питання для обговорення:

- Практикум-порівняння: Регіональні особливості виборів 2024-2025 років та їхній потенційний вплив на міжнародні відносини.
- Аналіз кейсів: Вибори 2024 року та їхній вплив на регіональну та глобальну політику.
- Дискусія: Роль України у формуванні нового світопорядку

Практичне заняття № 6

Тема 2. Сучасні політичні лідери. Когнітивна карта осей лідерства. (2 год.)

Питання для обговорення:

- Порівняльний аналіз соціальних портретів членів парламентів різних країн
- Типологізація сучасних політичних лідерів
- Побудова когнітивної карти осей сучасного політичного лідерства.

Практичне заняття № 7

Тема 3. Публічні особи України періоду незалежності (письмова робота)

Питання для обговорення:

- Побудова івент-ланцюжків становлення ключових ФПГ України
- Когнітивна карта впливових публічних осіб України та їхніх зв'язків.
- Аналіз відмінностей у складі та впливі політичних еліт різних регіонів України.

Практичне заняття № 8

Тема 4. Суб'єктність і безсуб'єктність політики (4 год.)

Питання для обговорення:

- Аналіз динаміки виборчого законодавства України та його впливу на результати виборів
- Інтерактивна гра «4 кути» щодо світових політичних процесів
- Моделювання суспільно-політичних процесів в Україні

6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Адаптивні зміни політичного поля України в умовах війни : монографія / за ред. О. О. Рафальського, О. М. Майбороди. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 672 с.
2. Болотіна Є.В., Стещенко Н.Л., Бородай А.В. Інституційний метод аналізу політичної системи. Регіональні студії, 2023, № 32, С. 41-46.
3. Гапоненко В. Політична система як чинник забезпечення інституційної спроможності держави: порівняння США та України. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 2024, 334(5), 381-386. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-57>
4. Гедікова Н.П. Трансформація політичної системи України в контексті сучасних викликів. Політичне життя, 2023, № 4 21-28. DOI:<https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.3>.
5. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Під ред. Євгенія Причепія. К.: Тандем, 2002. 582 с.
6. Нагорняк Т. Конфлікт держави і суспільства в Україні. Grani. 2015. Т. 18, № 10. С. 79–87. URL: <https://doi.org/10.15421/1715199>
7. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів : «Новий Світ-2000», 2017.
8. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.
9. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с.
10. Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія / за наук. редакцією Т. Шаравари. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 216 с.
11. Сучасні суспільно-політичні процеси у світі та Україні. Монографія / Нагорняк Т.Л., Примуш М.В., Польовий М.А. та ін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 228 с.
12. Nagornyak, T., Natalina, N., Ozadovskyi, I., & Studilko, M. (2023). Global trends for the formation of the new world order. *European Journal of Transformation Studies*, 11(1), 60–85. https://www.journal-transformation.org/docs/issues/EJTS_2023_Vol_11_No_1/EJTS_2023_Vol_11_No_1.pdf
13. Nagornyak T., Ozadovskyi I., Studilko M. The conflict between state and society during the war in ukraine: the issue of agency. *European journal of transformation studies*,. 2024. Vol. 12, no. 1. P. 134–150. URL: https://www.journaltransformation.org/docs/issues/EJTS_2024_Vol_12_No_1/EJTS_2024_Vol_12_No_1.pdf
14. Nagornyak T., Stanislavenco L. The crisis of legitimacy in the mirror of ukrainians' attitude towards the state and public institutions. *European political and law discourse*. 2020. Vol. 7, no. 4. P. 49–57. URL: <https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.4.8>

Додаткова:

1. Вебер Макс. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. К.: Основи, 1998. С. 173-191.
2. Вонсович С. Причини і сутність занепаду тоталітаризму: італійський варіант // Нова парадигма. – 2005. – №46. – С. 171-181.
3. Даль Р.А. Поліархія. Участь у політичному житті та опозиція / О.Д. Білогорський (пер.з англ.). – Х.: Каравела, 2002. – 216с.
4. Дмитро Донцов. Націоналізм. – Вінниця: ДПФ, 2006. – 236 с.
5. Кун Т. Структура наукових революцій. [Київ] : Port-Royal, 2001. 226 с.
6. Лавриненко Г., Примуш М., Лисак С. Роль політичних технологій в інформаційній війні. Національні інтереси України. 2024. № 2(2). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-518-524](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-518-524)
7. Лобань Т. Формуванні та розвиток української політичної еліти як одна з найважливіших проблем державотворення в Україні // Нова парадигма. – 2003. – №30. – С.7-13.
8. Міхновський М.І. Самостійна Україна. – Київ: Дух і Літера, 1991.- 321с.
9. Almond, Gabriel A., and Sidney Verba. The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Princeton, 1963, NJ: Princeton University Press.
10. Almond, Gabriel A. "A Developmental Approach to Political Systems.", 1965. World Politics 17(2): 183-214.
11. Dahl, Robert A.; Shapiro, Ian; Cheibub, Jose Antonio (2003). The Democracy Sourcebook. MIT Press. p. 31. ISBN 978-0-262-54147-3.
12. Easton D. The analysis of political structure. London : Routledge, 1990. 336 p.
13. Easton D. The political system: an inquiry into the state of political science. 2nd ed. New York : Knopf, 1971.
14. Grusky D. Social stratification, class, race, and gender in sociological perspective, second edition. Routledge, 2019. URL: <https://doi.org/10.4324/9780429306419>
15. Hermann M. G., Preston T. Presidents, Advisers, and Foreign Policy: The Effect of Leadership Style on Executive Arrangements. *Political Psychology*. 1994. Vol. 15, no. 1. P. 75. URL: <https://doi.org/10.2307/3791440>
16. Leaders, groups, and coalitions: Understanding the people and processes in foreign policymaking / ed. by H. M. G, I. S. Association. Malden, MA : Published by Blackwell Publishers for the International Studies Association, 2001. 250 p.
17. Saunders P. Social class and stratification. Routledge, 2006. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203129715>

Інформаційні ресурси:

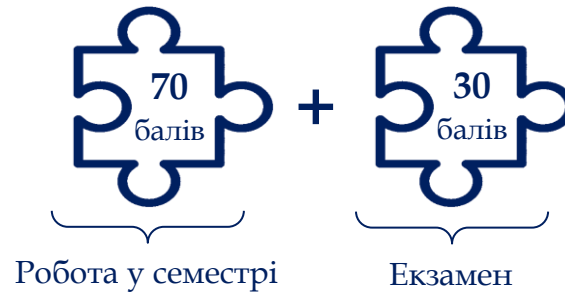
1. Веб-сайт Верховної Ради України - <https://www.rada.gov.ua/>
2. Веб-сайт Кабінету Міністрів України - <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Веб-сайт Президента України - <https://www.president.gov.ua/>
4. Перелік веб-сайтів центральних органів виконавчої влади - <https://www.kmu.gov.ua/catalog>
5. Веб-сайт Міністерства закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/>
6. Депозитарій договорів на сайті ООН - <https://treaties.un.org/>
7. Веб-сайт ОБСЄ - <https://www.osce.org/>
8. Веб-сайт Єврокомісії - https://commission.europa.eu/index_en
9. Веб-сайт НАТО - <https://www.nato.int/cps/uk/natohq/index.htm>

7. ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ

	Види робіт	К-ть	Бали	Умови нарахування	Разом
Робота у семестрі	Практикуми	7	50	Конкретні критерії оцінювання під кожний вид завдань практикуму. Активність на семінарських заняттях, обговорення дискусійних питань, розв'язування кесів.	50
	Тести Модульного контролю	1	20	Виконання тестових завдань	20
Екзамен	Презентація моделей сучасних політичних процесів	1	30	За результатами «світового кафе» на підсумковому занятті	30
Разом					100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться в Google classroom. Протягом навчального семестру здобувач(ка) вищої освіти має можливість отримати **70 балів** як суму оцінок за:

- виконання поточних завдань (50б.),
- модульний контроль (20б.) і

Ще **30 балів** здобувач(ка) вищої освіти може отримати за підсумковий контроль у формі класичного іспиту за темами дисципліни або обравши альтернативну форму та презентувати результат моделювання соціально-політичних процесів сучасності.

Разом – 100 балів

РОЗ'ЯСНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ

Типові завдання мають такі критерії оцінювання:

Аналіз першоджерела (документу, уривку книги, відео тощо)

Оцінюється вміння здобувача виокремлювати основні положення, розставляти акценти, порівнювати (з попередніми версіями закону, напр., якщо вони є), застосувати аналітичне мислення з використанням прикладів, з'ясувати специфіку та аналізувати наслідки, виокремлювати ті тези, які можна застосувати по відношенню до сучасних політичних процесів.

Написання ЕСЕ на запропоновану тематику

Обсяг – до 1 сторінки формату А4.
 10 б. – дотримання структури і стилю;
 10 б. – креативний авторський підхід і унікальність тексту;
 10 б. – повне розкриття теми (пряма відповідь на питання, що поставлено як тема), переконливі аргументи, сучасність.
 10 б. – активна життєва позиція автора, що прослідковується в тексті.
 10 б. – цілісність тексту, закінченість думок, перспективність висновку.
 Разом – **50 б.**

Вимоги до написання есе:

- 1) автор має використовувати асоціації; проводити паралелі; добирати аналогії;
- 2) есе варто розпочати зі *вступу*, в якому має бути висвітлено загальний підхід до теми, вступ повинен містити проблемне завдання і відповідь на поставлене питання. Автор есе не має права описувати все, що йому відомо в обсязі заданої теми, а лише те, що буде творчою відповіддю на поставлене питання у темі. Упродовж усього есе необхідно підкреслювати зв'язок поданих фактів з тезою;
- 3) *основна частина* есе вибудовується з метою переконання читача. Для цього автор есе має використати вагомі аргументи. Спочатку варто викласти головні ідеї та факти, які підтверджуватимуть приклади до цих ідей;
- 4) есе має містити озвучену *кінцівку*. При цьому зовсім не важливо, кінець є ствердженням будь-чого, запитанням чи остаточно не завершеними роздумами;
- 5) *есе повинне містити*: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми.

Івент-ланцюжки

Критерії оцінювання (50б. як сума 5 індикаторів, кожний по 10 б.):

- 1) дотримання структури відповіді (дата, подія, учасники, аргументи на користь впливовості події) – 10б.
- 2) вміння аргументувати позицію в частині причинно-наслідкових зв'язків подій – 10 б.;
- 3) застосування асоціативного мислення в частині співставлення подій і процесів – 10б.;
- 4) здатність побудувати обґрунтовані припущення щодо розвитку подій – 10б.;
- 5) змістовність і авторство аналітичної записки – 10 б.

Підготовка презентації та її захист

Підготовка презентації та її захист. Максимальна оцінка – 50 балів, що складається з таких складників:

- 1) 5 балів за використання брендівих слайдів НаУКМА;
- 2) 10 балів за логічність у викладенні матеріалу;
- 3) 5 балів за кореляцію між слайдами презентації і промовою спікера та уникнення дублювання тексту промови та інформації на слайді;
- 4) 15 балів за апелювання до кількісних показників, емпіричного матеріалу, думок експертів, фахових джерел з лінком на першоджерело;
- 5) 5 балів за дотримання регламенту доповіді (до 7 хв.);
- 6) 10 балів за аргументацію власної думки під час обговорення і змістовні висновки, що узгоджується з метою завдання.

Проміжною формою контролю за результатами проходження кожного зі змістовних модулів, є модульна контрольна робота та поточні форми контролю (групові та індивідуальні практичні роботи).

МКР складається з двох рівнів складності: *перший рівень* розрахований на 10 хвилин і спрямований на перевірку знань здобувачів теоретичного матеріалу. Він включає в себе 10 завдань (по 1 б. за кожну правильну відповідь = 10 балів), на які потрібно дати чітку лаконічну відповідь. *Другий рівень* складається з двох практичних завдань - по 5 б. за кожне завдання, що додатково розкривають критичність мислення і креативність. Час на виконання 2-х рівнів - 30 хвилин. Максимальна кількість балів за 1 МКР - 20 б.

♦ На першій парі здобувачі складають **вхідний контроль**, який складається з 10 питань, на які слід дати чітку лаконічну відповідь (10 питань по 5 б. = 50 б.). Такий вид роботи дає викладачу змогу оцінити базові знання здобувачів основ політичного консультування.

Екзамен

☑ 21-30 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано вчасно; доповідь структурована, логічна, послідовна, містить елементи системного підходу; доповідач демонструє володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та приймає активну участь в обговоренні;

☑ 11-20 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано вчасно; доповідь не структурована, відсутня послідовність; доповідач демонструє поверхневу володіння матеріалом, не завжди дає чіткі відповіді на запитання аудиторії та пасивний при обговоренні;

☑ 1-10 балів ставиться за таких умов:

- завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення; доповідь не структурована і не логічна; доповідач демонструє поверхневу володіння матеріалом та не дає відповіді на запитання аудиторії.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Політика як суспільне явище.
2. Становлення політичної науки: формування основних шкіл. Особливості політичної думки Давнього Світу, Середньовіччя, епохи Просвітництва (основні концепції).
3. Особистість у сучасній політиці. Основні форми взаємовідносин держави та індивіда.
4. Дисплей суспільства, соціальні ліфти та динаміка соціальної структури.
5. Політична поведінка як продукт політичної системи (типи і форми).
6. Концептуальні підходи до сутності категорії «політична система».
7. Держава як основний інститут політичної системи: типи держав світу й особливості функціонування.
8. Партиїні і виборчі системи сучасності.
9. Трансформація виборчої системи України.
10. Особливості формування політичної еліти в Україні.
11. Політична суб'єктність в умовах формування нового світопорядку.
12. Теоретичні засади моделювання політичних процесів.
13. Доцільність використання моделей для аналізу сучасних суспільно-політичних процесів.
14. Модель хвильової динаміки та її практичне застосування для аналізу й прогнозу політичних процесів.
15. Теорія зміни поколінь. Становлення і сфери застосування.
16. Модель життєвого циклу в прикладному політичному аналізі. Модель життєвого циклу публічної політики.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) здобувач зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, здобувач може обрати повторне вивчення курсу.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи здобувачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diiialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти «28» серпня 2025 р., протокол № 1.

